

Nr 111.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till riksförsäkringsanstalten m. m.; given Stockholms slott den 25 februari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1926.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDEES, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Möller anför:

I det vid årets statsverksproposition fogade utdraget av protokollet över socialärenden erinrade jag vid anmälan av anslagsfrågorna under riksstatsens femte huvudtitel, punkt 3, om att Kungl. Maj:t på min föredragning beslutat inhämta lagrådets yttrande över inom socialdepartementet utarbetade förslag till lagar om försäkring för olycksfall i arbete m. m. Jag uttalade därvid förhoppning om, att förslag i ämnet i huvudsaklig överensstämmelse med de till lagrådet remitterade förslagen skulle kunna föreläggas 1926 års riksdag. I detta sammanhang angav jag huru, såvitt då kunde bedömas, berörda förslag komme att inverka å en del i

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 1 saml. 92 häft. (Nr 111.)

riksstaten under femte huvudtiteln, avdelningen sociala verk och inrättningar, upptagna anslag.

Jag bringade därvid i erinran att för närvarande under nyssnämnda avdelning, underavdelningen riks försäkringsanstalten, vore upptagna följande anslag, nämligen *dels* ett ordinarie förslagsanslag till riks försäkringsanstalten å 243,200 kronor, *dels* ett extra förslagsanslag för upprätthållande av riks försäkringsanstaltens verksamhet å 1,346,500 kronor, *dels* ett ordinarie förslagsanslag till kostnader enligt 19 och 37 §§ i gällande lag om försäkring för olycksfall i arbete å 100,000 kronor, *dels* ett extra förslagsanslag till riks försäkringsanstaltens dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond å 5,000 kronor och *dels* slutligen ett ordinarie förslagsanslag till statens bidrag till fiskares försäkring å 35,000 kronor. Vidare påpekade jag, att under samma avdelning i riksstaten, underavdelningen försäkringsrådet, funnes upptagna *dels* ett ordinarie förslagsanslag till försäkringsrådet å 83,600 kronor och *dels* ett extra förslagsanslag till upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet å 26,000 kronor.

Därjämte framhöll jag, att omförmälda förslag till ny lagstiftning angående den sociala olycksfallsförsäkringen innebure, bland annat, att nämnda försäkring skulle handhavas av en på särskilt sätt konstruerad, i huvudsakligen privatekonomiska former arbetande anstalt, vars personal icke skulle vara statsanställd. Förvaltningskostnaderna skulle helt bestridas genom de försäkringsavgifter, som arbetsgivarna skulle hava att erlægga. Denna regel skulle emellertid gälla endast de kostnader, som belöpte å själva olycksfallsförsäkringen, under det att ersättning av statsmedel skulle lämnas för kostnaderna för handhavandet av vissa andra förvaltningsgrenar, som för närvarande ombesörjas av riks försäkringsanstalten, däribland utbetalning av dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond, samt för kostnaderna för den statliga fiskarförsäkringen. Dessutom skulle till anstalten utgivas ett belopp motsvarande förvaltningskostnaden för statens hos anstalten försäkrade arbetare. Nyssberörda anslag till kostnader enligt 19 och 37 §§ i olycksfallsförsäkringslagen skulle fortfarande utgå, då dessa kostnader alltjämt skulle bestridas av statsverket. I förslaget inginge även, att försäkringsrådet skulle på visst sätt förstärkas samt att dess möjligheter att anlita medicinska sakkunniga skulle utvidgas.

De nu åsyftade reformförslagen vore avsedda att träda i kraft den 1 januari 1927. Härav följde, att kostnader för staten för den nuvarande riks försäkringsanstalten och dess verksamhet endast behövde beräknas för tiden intill 1926 års utgång. Med hänsyn härtill syntes tills vidare det ordinarie anslaget till *riks försäkringsanstalten* kunna i riksstaten upptagas till hälften av det nuvarande beloppet eller 121,600 kronor, men då anstaltens ordinarie personal enligt förslaget skulle komma att överföras på *övergångsstat*, borde ett särskilt ordinarie anslag därför beräknas för första

halvåret 1927, uppgående till samma storlek som den, vartill det ordinarie anslaget till anstalten för samma tid skulle hava uppgått, eller alltså 121,600 kronor. Kostnaden för upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet borde i avbidan på proposition om antydda omorganisation kunna i riksstaten provisoriskt beräknas till 640,500 kronor, vartill emellertid komme förvaltningsbidrag för försäkring av statens arbetare under första halvåret 1927 med ett belopp, som syntes kunna uppskattas till 15,000 kronor. Ett anslag till *upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet m. m.* å 655,500 kronor syntes alltså tills vidare böra beräknas för budgetåret 1926—1927.

Då statens skyldighet att gälda *kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete* skulle fortfara, föreslog jag att anslaget till bestridande av dessa kostnader borde i riksstaten beräknas till oförändrat belopp eller till 100,000 kronor. Emellertid syntes lämpligen jämväl ifrågasatt anslag tillsvidare endast böra provisoriskt beräknas.

Beträffande dödsfallsersättningarna i anledning av livförsäkringar i samband med egnahemslån syntes, framhöll jag vidare, den ifrågasatta reformen icke komma att inverka på det ersättningsbelopp, som skulle av staten gäldas, varför till ändamålet i fråga borde beräknas såsom hittills ett belopp av 5,000 kronor. I enlighet med vad jag tidigare anfört syntes mig emellertid dessutom medel böra beräknas för staten åliggande förvaltningskostnad för denna verksamhet under tiden efter den nuvarande riksförsäkringsanstaltens upphörande, vilken kostnad för det dåvarande kunde uppskattas till 3,500 kronor. På grund av vad sålunda anförts förordade jag, att tills vidare i riksstaten borde beräknas ett extra förslagsanslag till *riksförsäkringsanstaltens dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond m. m.* å 8,500 kronor.

Ej heller beloppet av statens bidrag till fiskares försäkring — vilket belopp av riksförsäkringsanstalten för nästkommande budgetår beräknats till 40,000 kronor — syntes mig komma att röna inverkan av den påtänkta nyorganisationen av riksförsäkringsanstalten, men då den förvaltningskostnad, som i enlighet med vad jag förut anfört ansetts böra åvila staten för dylik försäkring, för tiden 1 januari—30 juni 1927 kunde uppskattas till 9,000 kronor, föreslog jag, att i riksstaten tillsvidare borde upptagas ett ordinarie förslagsanslag till *statens bidrag till fiskares försäkring m. m.* med 49,000 kronor.

I fråga om anslagen till försäkringsrådet yttrade jag, att de omförmälda förslagen till nya författningar angående olycksfallsförsäkringen icke torde komma att inverka på det ordinarie förslagsanslaget å 83,600 kronor till *försäkringsrådet* men däremot på det extra förslagsanslaget för *upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet*. Emellertid syntes mig det oaktat båda sistnämnda anslag tills vidare böra endast provisoriskt beräknas. Då försäkringsrådet föreslagit, att sistnämnda anslag måtte upptagas till 32,200 kronor samt höjningen i anslaget i anledning av den ifrågasatta reformen kunde beräknas till 12,500 kronor, framhöll jag, att anslaget i fråga borde i riksstatsförslaget preliminärt uppskattas till 44,700 kronor.

I enlighet med vad av mig sålunda förordats framlade Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen (femte huvudtiteln, punkterna 3—10), förslag till preliminär beräkning av förenämnda anslag i avbidan på särskild proposition i ämnet.

Kungl. Maj:t har tidigare i dag på min hemställen beslutit att till riksdagen avlåta proposition, nr 109, med förslag till lag om försäkring för olycksfall i arbete m. m. i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet för den 7 sistlidna januari omförmälda förslagen.

Jag torde nu till närmare behandling få upptaga de här angivna anslagsfrågorna utom vad angår anslag till övergångsstat för riksförsäkringsanstalten. Utredningen härom föreligger nämligen ännu icke i avslutat skick men jag kommer att inom den närmaste framtiden upptaga detta spörsmål till närmare prövning.

Ordinarie anslag till riksförsäkringsanstalten.

Vidkommande det ordinarie förslagsanslaget till riksförsäkringsanstalten bör detta anslag, på sätt vid den preliminära beräkningen av anslaget förutsattes, endast upptagas med halva årsbeloppet. Uti förberörda proposition nr 109 föreslås nämligen, att riksförsäkringsanstalten i sin nuvarande form skall upphöra med utgången av år 1926. Då anslaget till riksförsäkringsanstalten för närvarande utgör 243,200 kronor, läser alltså detsamma i riksstaten för nästa budgetår böra uppföras med 121,600 kronor.

Upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet m. m.

Jag övergår härefter till att behandla frågan om behovet av extra anslag för upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet. Till dylikt ändamål har såsom i det föregående omnämnts för budgetåret 1925—1926 anvisats ett extra förslagsanslag av 1,346,500 kronor. Motsvarande anslag utgjorde för budgetåret 1924—1925 1,318,500 kronor. Den ökning av ifrågavarande anslag, som ägt rum för innevarande budgetår i förhållande till budgetåret 1924—1925, har i huvudsak föranletts av ordnandet av kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden.

Utöver det extra anslaget till upprätthållande av anstaltens verksamhet utgår under budgetåret 1925—1926 av olycksfallsförsäkringsfondens medel ett belopp av 18,500 kronor till gäldande av omkostnader för förvaltningen av anstaltens fonder. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har nämligen 1924 års riksdag i samband med viss ändring i 16 § av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete medgivit, att kostnaden för förvaltningen av den i 19 § av nyssnämnda lag omförmälda fond finge från och med den 1 juli 1924 bestridas av fondens medel på det sätt, att av nämnda medel till statsverket erlades ett belopp av tillsvidare 18,500 kronor för budgetår.

För användningen av det för budgetåret 1925—1926 anvisade extra förslagsanslaget för upprätthållande av anstaltens verksamhet har Kungl. Maj:t genom brev den 26 juni 1925 fastställt följande stat (för jämförelse angivas inom parentes de belopp, som voro upptagna i staten för budgetåret 1924—1925):

avlöningar och vikariatsersättningar till icke-ordinarie befattningshavare, ersättningar till sakkunniga, personliga löne-tillägg m. m., högst	kronor	(825,000: —)	860,000: —
hyra, kostnad för uppvärmning, belysning och städning, resekostnads- och trakta-mentsersättningar, rättegångskostnader, tryckningskostnader samt kostnader för prenumeration å tidningar och tid-skrifter, inköp av böcker, anskaffande och underhåll av inventarier, för skriv-materialier, telefoner och telegram, vakt-hållning nattetid inom ämbetsverkets lokaler, annonsering m. m., förslagsvis	»	(222,000: —)	220,000: —
kostnad för ortsombuden samt andra dylika kostnader, förslagsvis	»	(270,000: —)	265,000: —
kostnad för läkarundersökning och an-skaffande av läkarbetyg, då sådant ej skall av arbetsgivare eller av annat anslag bekostas, samt andra dylika kostnader, förslagsvis	»	(1,500: —)	1,500: —
omkostnader för förvaltningen av riksför-säkringsanstaltens fonder (däri inberäk-nat avlöning till en icke-ordinarie be-fattningshavare i 21 lönegraden, avdel-ning B, i löneplanen och ett extra ordinarie skrivbiträde ävensom arvoden och ersättning till särskilda ledamöter och rådgivare, jämte suppleanter, vid behandling inom anstalten av frågor rörande fondförvaltningen), förslagsvis	»	(18,500: —)	18,500: —
		<u>Summa kronor (1,337,000: —)</u>	<u>1,365,000: —</u>

Genom beslut den 20 juni 1924 har Kungl. Maj:t — i överensstämmelse med riksdagens förberörda beslut beträffande kostnaderna för riksförsäkringsanstaltens fondförvaltning — förordnat, att av den i 19 § av lagen om försäkring för olycksfall i arbete omförmälda fonds medel skulle från och med budgetåret 1924—1925 efter ingången av juli månad för varje budgetår till anstalten utbetalas ett belopp av tills vidare 18,500 kronor såsom ersättning till statsverket för anstaltens bestyr med förvaltningen av nämnda fond; och skulle det åligga anstalten att hädanefter vid upp-görande av förslag till äskande av extra anslag för upprätthållande av an-staltens verksamhet taga i beräkning det sålunda utgående beloppet.

Jag torde härefter få redogöra för det förslag till beräkning av extra anslag för upprätthållande av anstaltens verksamhet under budgetåret 1926—1927 som av anstalten avgivits i skrivelse den 27 augusti 1925.

Vad till en början angår posten *avlöningar m. m.* har anstalten med-delat, att under budgetåret 1924—1925 för detta ändamål utgivits 804,182 kronor. Det för innevarande budgetår beräknade beloppet har bestämts till 860,000 kronor bland annat med hänsyn till ordnandet av kvinnliga

befattningshavares avlöningsförhållanden. Enligt av riks försäkringsanstalten verkställda beräkningar torde utgifterna för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1926—1927 möjligen kunna begränsas till samma belopp.

Riks försäkringsanstalten har vid kostnadsberäkningen utgått från att å extra stat för nu ifrågavarande tid skulle, liksom under innevarande budgetår, uppföras följande icke-ordinarie befattningshavare (oberäknat å extra stat icke särskilt upptagna befattningshavare, såsom amanuenser m. fl.):

Befattningshavare.	Lönegrad.
1 byråchef	B 30
1 förste aktuarie	B 24
3 förste byråingenjörer.....	B 24
4 sekreterare	B 24
5 aktuarier	B 21
2 byråingenjörer	B 21
9 notarier	B 21
1 materialförvaltare.....	B 12
8 kansliskrivare.....	B 11
28 kanslibiträden.....	B 7
2 expeditiönsvakter.....	B 5
80 kontorsbiträden	B 4
6 skrivbiträden	B 2

Beträffande anslagsposten till *hyra m. m.* meddelar anstalten, att utgifterna under denna post under budgetåret 1924—1925 — förutom en del utgifter, som under budgetåret jämlikt särskilda medgivanden av Kungl. Maj:t bestritts med reserverade medel av extra anslaget för budgetåret 1923—1924 — uppgått till 219,126 kronor efter i anstaltens skrivelse angiven specifikation.

Med hänsyn till under budgetåret 1924—1925 sålunda vunnen erfarenhet föreslår anstalten att ifrågavarande anslagspost för budgetåret 1926—1927 beräknas till samma belopp som för innevarande budgetår eller 220,000 kronor. Kostnaderna skulle enligt anstaltens beräkning komma att fördela sig på följande sätt (för jämförelse meddelas *belastningssiffrorna* för budgetåret 1924—1925 samt de för budgetåret 1925—1926 *beräknade siffrorna*):

	1924—1925 kronor	1925—1926 kronor	1926—1927 kronor
för hyra	125,700	126,000	126,000
» uppvärmning, belysning och städning ...	19,066	20,000	19,000
» resekostnads- och traktamentsersättningar	5,875	4,000	5,000
» rättegångskostnader	34	1,000	500
» tryckningskostnader	14,752	19,000	16,000
» kostnader för prenumeration å tidningar och tidskrifter, inköp av böcker.....	7,010	7,000	7,000
» anskaffande och underhåll av inventarier	9,925	10,000	10,000
» skrivmaterialier.....	15,587	15,000	15,500
» telefoner och telegram, vakthållning natte- tid inom ämbetsverkets lokaler, annon- sering m. m.....	21,177	18,000	21,000
Summa kronor	219,126	220,000	220,000

Från anslagsposten *kostnad för ortsombuden samt andra dylika kostnader* hava enligt vad riks försäkringsanstalten meddelar under budgetåret 1924—1925 utbetalts 255,573 kronor. Då dessa kostnader stå i viss relation till antalet inträffade olycksfall — vilket under den gångna delen av år 1925 visat en icke obetydlig ökning i förhållande till motsvarande tid år 1924 — och även till riks försäkringsanstaltens försäkringsverksamhet i övrigt, anser riks försäkringsanstalten, att denna anslagspost, från vilken även utgår ersättning till vissa sjukkassor för bestyret med utbetalning av ersättningar för anstaltens räkning, bör beräknas till 265,000 kronor eller samma belopp varmed densamma upptagits för innevarande budgetår.

Anslagsposten *kostnad för läkarundersökning och anskaffande av läkarbetyg*, då sådant ej skall av arbetsgivare eller av annat anslag bekostas, samt andra dylika kostnader, vilken post för innevarande budgetår beräknats till 1,500 kronor, anser anstalten kunna för nästa budgetår nedsättas till 1,000 kronor.

För bestridande av *omkostnader för förvaltningen av riks försäkringsanstaltens fonder* finner anstalten böra för budgetåret 1926—1927 beräknas samma belopp som för innevarande budgetår eller 18,500 kronor. Anstalten hänvisar härvid till att utgifterna för detta ändamål under budgetåret 1924—1925 uppgått till 18,530 kronor.

Enligt sålunda angivna grunder skulle de i den extra staten för riks försäkringsanstalten ingående posterna för budgetåret 1926—1927 beräknas på följande sätt:

avlöningar och vikariatsersättningar till icke-ordinarie befattningshavare, ersättningar till sakkunniga, personliga lönetillägg m. m., förslagsvis	kronor	860,000: —
hyra, kostnad för uppvärmning, belysning och städning, resekostnads- och traktamentsersättningar, rättegångskostnader, tryckningskostnader samt kostnader för prenumeration å tidningar och tidskrifter, inköp av böcker, anskaffande och underhåll av inventarier, för skrivmaterialier, telefoner och telegram, vakthållning nattetid inom ämbetsverkets lokaler, annonsering m. m., förslagsvis	»	220,000: —
kostnad för ortsombuden samt andra dylika kostnader, förslagsvis	»	265,000: —
kostnad för läkarundersökning och anskaffande av läkarbetyg, då sådant ej skall av arbetsgivare eller av annat anslag bekostas, samt andra dylika kostnader, förslagsvis	»	1,000: —
omkostnader för förvaltningen av riks försäkringsanstaltens fonder (däri inberäknat avlöning till en icke-ordinarie befattningshavare i 21 lönegraden, avdelning B, i löneplanen och ett extra ordinarie skrivbiträde ävensom arvoden och ersättning till särskilda ledamöter och rådgivare, jämte suppleanter, vid behandling inom anstalten av frågor rörande fondförvaltningen), förslagsvis	»	18,500: —
		<hr/>
	Summa kronor	1,364,500: —

I enlighet med förenämnda den 20 juni 1924 meddelade föreskrift skola omkostnaderna för förvaltningen av riks försäkringsanstaltens fonder till ett belopp av 18,500 kronor för budgetår räknat bestridas av olycksfallsförsäkringsfondens medel. På grund härav skulle enligt anstaltens förslag såsom extra anslag för upprätthållande av anstaltens verksamhet under budgetåret 1926—1927 erfordras 1,346,000 kronor.

Departements-
chefen.

Då den nuvarande riks försäkringsanstalten enligt omorganisationsförslaget skall upphöra med utgången av år 1926, har man såsom tidigare framhållits att räkna med behov av anslag till upprätthållande av anstaltens verksamhet endast vad beträffar första hälften av nästa budgetår.

Vidkommande riks försäkringsanstaltens förslag till beräkning av ovan nämnda olika poster inom den extra staten finner jag mig kunna godtaga detsamma såsom underlag för beräkning av anslagsbehovet till förevarande ändamål under tiden 1 juli—31 december 1926, givetvis efter halvering av de belopp å vilka de särskilda anslagsposterna sluta. Jag undantager dock härvid anslagsposten kostnad för ortsombuden samt andra dylika kostnader. Denna post har anstalten i sitt förslag upptagit med ett årsbelopp av 265,000 kronor, motsvarande i halvårsbelopp 132,500 kronor. Med hänsyn huvudsakligen därtill att utgifterna under förevarande post till övervägande del pläga falla på budgetårets senare hälft torde posten, enligt vad verkställd uppskattning givit vid handen, i avseende å tiden 1 juli—31 december 1926 kunna begränsas till 100,000 kronor. Jag förordar, att posten i fråga uppskattas i enlighet med denna kalkyl.

Beräknas de olika posterna på sätt jag här ovan föreslagit, skulle nu ifrågavarande anslag för nästa budgetår upptagas till 640,500 kronor. Härtill bör emellertid såsom vid beräkningen av anslaget till årets statsverksproposition antyddes läggas 15,000 kronor, till vilket belopp förvaltningsbidrag till den nya anstalten för försäkring av statens arbetare under första halvåret 1927 uppskattats. Anslag för upprätthållande av riks försäkringsanstaltens verksamhet m. m. bör alltså för budgetåret 1926—1927 uppföras med 655,500 kronor eller samma belopp, vartill sådant anslag preliminärt beräknats i riksstatsförslaget.

Kostnader
enligt 19 och
37 §§ i lagen
den 17 juni
1916 om
försäkring
för olycksfall
i arbete
m. m.

Förslagsanslaget för bestridande av kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete avser *dels* medel, som skola av statsverket förskjutas i anledning av arbetsgivares försumlighet att på föreskrivet sätt erlagga honom påförda försäkringsavgifter, *dels ock* medel för statsverkets ersättande av den förlust, som uppkommer för riks försäkringsanstalten därigenom, att av riks försäkringsanstalten i arbetsgivares ställe utgivna sjukpenningar och läkarvårdskostnader på grund av arbetsgivares obestånd icke kunnat utfås.

Enligt bestämmelserna i förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riks försäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete skola vederbörande läns-

styrelser efter avslutandet av den allmänna kronouppbördens låta till riksförsäkringsanstalten från ifrågavarande anslag utanordna sammanlagda beloppet av de försäkringsavgifter för s. k. mindre arbetsgivare, d. v. s. arbetsgivare med i regel högst fyra arbetare, vilka avgifter icke influtit under uppbörden. Beträffande övriga arbetsgivare hava länsstyrelserna att, sedan riksförsäkringsanstalten särskilt för varje län uppgjort förteckningar över de avgifter, vilka icke blivit i föreskriven ordning erlagda, samt överlämnat desamma till länsstyrelserna, låta från anslaget i fråga till riksförsäkringsanstalten utanordna sammanlagda beloppet av sistnämnda avgifter. Samtliga av länsstyrelserna förskjutna belopp skola sedan indrivnas i den ordning, som för resterande kronoutskylder är stadgad, och vid indrivningen inflytande belopp tillgodoföras sedermera samma anslag (kungörelse den 31 mars 1922, nr 132).

Förevarande anslag, som för vartdera av budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 uppförts med 150,000 kronor, utgår under innevarande budgetår med 100,000 kronor.

I en den 1 september 1925 dagtecknad promemoria har riksförsäkringsanstalten föreslagit, att anslaget för budgetåret 1926—1927 måtte upptagas till oförändrat belopp 100,000 kronor.

Riksförsäkringsanstalten.

Enligt budgetredovisningen för budgetåret 1924—1925 hava utgifterna från anslaget uppgått till 101,208 kronor. Under förutsättning att gällande lagstiftning i ämnet bibehålles oförändrad, skulle sålunda anledning icke hava förefunnits att upptaga anslaget till annat belopp än för närvarande eller 100,000 kronor.

Departementschefen.

Det nu framlagda förslaget till lag om försäkring för olycksfall i arbete, vilken lag är avsedd att träda i kraft den 1 januari 1927, innehåller i förevarande hänseenden de ändringar i förhållande till gällande lag, att försäkringen är centraliserad till en enda försäkringsinrättning, att ersättning enligt lagen skall utgå från den föreslagna riksförsäkringsanstalten även under de trettiofem första dagarna efter olycksfallet, för vilka enligt gällande lag arbetsgivaren är ersättningskyldig, att ersättningarna enligt lagen höjts i vissa hänseenden samt att det högsta belopp av arbetsförtjänst, efter vilket ersättning utgår enligt lagen, höjts från 2,400 kronor till 3,300 kronor. Enligt 20 § 1 mom. i lagförslaget skola, liksom enligt 19 § i gällande lag, försäkringsavgifter, som icke på föreskrivet sätt blivit erlagda, förskjutas av statsverket och indrivnas i den ordning, som för indrivning av resterande kronoutskylder är stadgad.

Förut i dag har Kungl. Maj:t på min hemställen beslutit att till riksdagen avlåta proposition, nr 110, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av vissa delar av förutnämnda förordning den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., vilka ändringar emellertid icke utöva inverkan å ifrågavarande anslag.

Därest förslaget till ny olycksfallsförsäkringslag antages, skulle staten såsom av det anförda framgår komma att åtaga sig subsidiärt ansvar för gäldande av försäkringsavgifter beträffande samtliga arbetsgivare, alltså även beträffande dem, som för närvarande hava försäkring i ömsesidigt försäkringsbolag enligt 4 § av gällande lag varjämte i följd av övriga förutnämnda lagändringar beträffande ersättningar sammanlagda beloppet av på grund av lagen påförda försäkringsavgifter kommer att ökas. Å andra sidan bortfaller statens ansvarighet för ersättningar, som enligt gällande lag skolat utgivas direkt av arbetsgivaren. En inom socialdepartementet i sammanhang med behandling av frågan om olycksfallsförsäkringens organisation verkställd uppskattning giver vid handen, att i händelse av förslagets antagande statens nettoutgifter för ifrågavarande ändamål i genomsnitt under normala år torde kunna beräknas till 120,000 kronor. Emellertid torde under budgetåret 1926—1927 anslaget endast i ringa mån komma att belastas med utgifter för försäkringsavgifter, som belöpa å tid efter den 1 januari 1927. För jämförelse kan härvid anföras, att av under tiden januari—juni 1925 från anslaget förskjutna försäkringsavgifter allenast ett sammanlagt belopp av 5,887 kronor 85 öre avsett tid efter den 1 januari 1925. Vid angivna förhållande torde anledning icke förefinnas att för budgetåret 1926—1927 upptaga anslaget till högre belopp än för närvarande. Med hänsyn till att anslaget såsom förut nämnts kommer att avse kostnader såväl enligt 19 och 37 §§ i gällande lag om försäkring för olycksfall i arbete som enligt 20 § i den föreslagna lagen i samma ämne torde anslagets benämning böra ändras till kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete m. m.

Riksförsäkringsanstaltens dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond.

Det extra förslagsanslaget till bestridande av riksförsäkringsanstaltens dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond var i riksstaten för budgetåret 1923—1924 upptaget till 20,000 kronor. För budgetåret 1924—1925 begränsades anslaget med hänsyn till den låga belastningen för år 1922 till 10,000 kronor, och för budgetåret 1925—1926 har anslaget i betraktande av att det för budgetåret 1923—1924 beviljade anslaget icke belastats med några utgifter ytterligare nedsatts till 5,000 kronor. Ej heller det för budgetåret 1924—1925 beviljade anslaget har belastats med några utgifter.

Riksförsäkringsanstalten.

I skrivelse den 31 augusti 1925 har riksförsäkringsanstalten framhållit, att anslaget i fråga i riksstaten uppförts för att sätta anstalten i tillfälle att jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 30 juni 1920 (nr 509) angående särskilda villkor och bestämmelser för livförsäkring å personer, som erhålla lån ur statens egnahemslånefond, utbetala dödsfallsersättningar, innan de premier influtit, som enligt beräkningar skola täcka dödsfallsersättningarna. Anslaget syntes för budgetåret 1926—1927 böra beräknas till samma belopp som för närvarande eller 5,000 kronor.

Vid den preliminära beräkningen av förevarande anslag i statsverkspropositionen har hänsyn tagits till att staten skulle till den nya riksförsäkringsanstalten utgiva ett belopp motsvarande förvaltningskostnaden för anstaltens verksamhet i förevarande hänseende under tiden efter den nuvarande riksförsäkringsanstaltens upphörande, vilket belopp uppskattats till 3,500 kronor. Emellertid skall förvaltningsbidrag för ifrågavarande ändamål enligt förslaget i förberörda proposition nr 109 utbetalas årsvis i efterskott. På grund härav läres medel för ifrågavarande ändamål icke behöva beräknas i riksstaten för nästkommande budgetår. Med hänsyn härtill och då omorganisationsförslaget icke kommer att inverka på beloppet av de dödsfallsersättningar, som skola av staten gäldas, läres anslaget böra jämväl för nästkommande budgetår upptagas med oförändrat belopp 5,000 kronor.

Departements-
chefen.

Det ordinarie förslagsanslaget för bestridande av statens bidrag till fiskares försäkring är avsett att fylla den brist, som må uppkomma på grund av riksförsäkringsanstaltens försäkringsrörelse jämlikt bestämmelserna i förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall med däri genom förordning den 31 mars 1922 (nr 131) gjorda ändringar. Enligt dessa författningar erlägger den försäkrade en avgift av 10 kronor, 8 kronor och 6 kronor (tidigare kronor 14:50, 11:25 och 8:—) vid en antagen årlig arbetsförtjänst av respektive 1,200, 900 och 600 kronor, och staten betalar det belopp som eventuellt ytterligare erfordras för täckande av den risk, som försäkringen avser, bortsett från förvaltningskostnaderna. Härvid har den försäkrades avgift beräknats motsvara ungefär hälften av hela den beräknade premien och statens bidrag den andra hälften.

Statens bidrag
till fiskares
försäkring.

Förslagsanslaget för bestridande av statens bidrag till fiskares försäkring har i riksstaten för vartdera av budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 upptagits med 15,000 kronor. På grund av ökning av antalet försäkrade och den därav följande stegringen i utgifterna från anslaget har detta för budgetåret 1925—1926 bestämts till 35,000 kronor.

I en den 1 september 1925 avgiven promemoria har riksförsäkringsanstalten framhållit att avgifterna för ifrågavarande försäkring för år 1922 uppgått till 31,722 kronor, under det att bristen, som täckts av statsmedel, uppgått till 29,005 kronor. Motsvarande siffror för år 1923 vore respektive 33,939 kronor och 39,515 kronor samt för år 1924 respektive 38,069 kronor och 68,558 kronor. Antalet försäkrade fiskare hade under de senare åren oavblåtligt ökats. Detta antal utgjorde sålunda:

Riksförsäk-
ringsanstalten.

år 1922	2,822
» 1923	3,464
» 1924	3,860.

Med hänsyn till det sålunda anförda och då statens bidrag beräknades skola motsvara ungefär hälften av hela den beräknade premien, har anstalten föreslagit att ifrågasvarande anslag måtte i riksstaten för budgetåret 1926—1927 uppföras med 40,000 kronor.

Departements-
chefen.

Jämväl vid beräkningen av förevarande anslag togs i statsverkspropositionen hänsyn till på staten ankommande förvaltningskostnad, vilken för tiden 1 januari—30 juni 1927 uppskattades till 9,000 kronor. Även denna kostnad kommer emellertid enligt i förenämnda proposition nr 109 framlagt förslag att utgå helårsvis i efterskott, varför medel härför nu ej behöva upptagas. Beloppet av statens bidrag till fiskares försäkring kommer icke att röna märkbar inverkan av den föreslagna nya lagstiftningen om olycksfallsförsäkring. Under sådana förhållanden och då anledning icke föreligger till erinran mot riks försäkringsanstaltens beräkning av anslagsbehovet tillstyrker jag att anslaget för nästa budgetår uppföres med 40,000 kronor.

Ordinarie
anslag till
försäkrings-
rådet.

Vad angår det ordinarie anslaget till försäkringsrådet komma de framlagda förslagen till nya författningar angående olycksfallsförsäkringen icke att inverka på detta anslag. I enlighet med den i statsverkspropositionen gjorda preliminära beräkningen av anslaget torde alltså detsamma bära i riksstaten för nästkommande budgetår uppföras med oförändrat belopp 83,600 kronor.

Upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet.

Såsom förut nämnts har riksdagen för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 26,000 kronor för upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet.

Genom beslut den 26 juni 1925 har Kungl. Maj:t därefter fastställt följande stat för anslagets användning.

Avlöningar och vikariatsersättningar åt icke-ordinarie befattningshavare, högst	kronor	8,800: —
Ersättning åt sakkunniga, arvode åt suppleant för ledamot i försäkringsrådet, vilken representerar arbetsgivarna eller arbetarna, samt resekostnads- och trakamentersättningar m. m., förslagsvis	»	9,500: —
Kostnad för uppvärmning, belysning och städning, tryckningskostnader samt kostnader för prenumeration å tidskrifter, för inköp av böcker, för anskaffning och underhåll av inventarier m. m., förslagsvis	»	7,700: —
		<hr/>
Summa kronor		26,000: —

Försäkrings-
rådet.

I skrivelse den 28 augusti 1925 har försäkringsrådet framlagt förslag till beräkning av anslag till förevarande ändamål beträffande budgetåret 1926—1927. Rådet har därvid vid behandling av anslagsposten till

avlöningar och vikariatsersättningar åt icke-ordinarie befattningshavare till en början erinrat, huru efter därom av rådet i skrivelse den 29 augusti 1924 gjord framställning av statsmakterna beretts möjlighet för rådet att erhålla förstärkning i arbetskrafterna. För närvarande vore sålunda sekreteraren hos rådet förordnad såsom tillfällig ledamot och två halvtids-amanuenser hade anställts.

Efter meddelande att arbetet inom rådet vore uppdelat på två avdelningar lämnar rådet följande redogörelse beträffande omfattningen av rådets arbetsbörda.

Antalet inkomna ärenden, som under år 1923 utgjorde 2,001 — därav besvärsmål 1,595, ansökningar om utbyte av livränta mot ett kapital för en gång 316 samt för granskning infordrade ärenden 90 — hade under år 1924 uppgått till 2,292, därav besvärsmål 1,948, ansökningar om utbyte 269 och infordrade ärenden 75. Första halvåret 1925 hade antalet nya ärenden utgjort 1,505 (mot 1,117 första halvåret 1924), därav besvärsmål 1,278 (948), ansökningar om utbyte 141 (131) och infordrade ärenden 86 (38). Antalet oavgjorda besvärsmål och ansökningsärenden, som den 30 juni 1924 utgjort 1,122, hade den 30 juni 1925 nedgått till 633. Arbetet hade under det gångna budgetåret inriktats på att söka hålla balansen nere. Någon granskning av försäkringsinrättningarnas beslut hade på grund därav ej kunnat äga rum annat än i obetydlig omfattning; och tid hade icke blivit övrig för erforderliga och önskvärda mera allmänna utredningar.

Med hänsyn till den ökning av ärendenas antal, som på senare tiden ägt rum och som syntes bliva bestående, har försäkringsrådet förklarat det vara nödvändigt att erhålla någon ytterligare förstärkning av personalen för att rådet skulle kunna medhinna behandlingen av besvär- och ansökningsärenden samt ärenden av mera allmän beskaffenhet remisser m. m. ävensom någon granskning av försäkringsinrättningarnas beslut. Då emellertid frågan om försäkringsrådets eller överinstansens i den sociala olycksfallsförsäkringen framtida gestaltning alltjämt vore svävande, hade rådet i fråga om arbetskrafternas ökning ansett sig böra begära det minsta möjliga. Rådet har därför föreslagit, att anslagsposten till avlöningar och vikariatsersättningar åt icke-ordinarie befattningshavare måtte ökas dels med ett belopp, motsvarande halva avlöningen till en andre amanuens av sextonde lönegraden eller omkring 2,050 kronor, dels med 1,716 kronor till ett extra ordinarie biträde i lägsta lönegraden, i vilket fall det nu i förevarande post inräknade beloppet för tillfälligt skrivbiträde skulle bortfalla. Med inräknande av erforderligt belopp för avlöningsförhöjning åt icke-ordinarie befattningshavare samt för vikariatsersättning för dylik befattningshavare m. m. finner rådet, att ett belopp av sammanlagt omkring 12,300 kronor bör beräknas för denna post mot 8,800 kronor för nu löpande budgetår. Försäkringsrådet förklarar sig vid denna beräkning hava förutsatt, att ordinarie sekreteraren komme att såsom hittills förordnas såsom tillfällig ledamot och att såsom nu även vore fallet avlöningen till den vikarierande sekreteraren finge utgå från det ordinarie förslagsanslaget till försäkringsrådet.

Till ersättning åt sakkunniga, arvode åt suppleant för ledamot i försäkringsrådet, vilken representerar arbetsgivarna eller arbetarna, samt resekostnads- och traktamentsersättningar m. m. är såsom förut angivits för budgetåret 1925—1926 anvisat ett belopp av förslagsvis 9,500 kronor. Försäkringsrådet har meddelat, att under budgetåret 1924—1925 utgifterna från denna post uppgått till kronor 9,458:10, därav ersättning till sakkunniga kronor 9,315 och resekostnadsersättning kronor 143:10. Efter erinran att rådet i sin förutnämnda skrivelse den 29 augusti 1924 betonat vikten av att äga tillgång till sakkunnigt biträde, särskilt på läkarvetenskapens område, har rådet framhållit, att det redan med hänsyn till ökningen av antalet besvärsmål vore nödvändigt att erhålla en höjning av till ersättning åt sakkunniga disponibelt belopp. Under förutsättning att rådet fortfarande kunde erhålla sakkunnigt medicinskt biträde för flertalet fall på samma för rådet förmånliga villkor som för närvarande samt att antalet besvärsmål icke i någon större grad ökades, hölle rådet före att en förhöjning av anslagsposten, för så vitt anginge ersättning till sakkunnigt biträde, kunde begränsas till omkring 1,500 kronor.

Även för bestridande av resekostnads- och traktamentsersättningar finner rådet ett större belopp än det hittills inom förevarande anslagspost tillgängliga vara erforderligt. Härom anföres huvudsakligen följande.

Tjänsteresor, som borde företagas för utredning av förekommande ärenden m. m., hade hittills — utan tvivel till olägenhet för arbetet — måst i högsta grad inskränkas, beroende väsentligen därpå att medel för ändamålet saknats. Det syntes som om härför borde beräknas ett belopp av omkring 1,000 kronor. Måhända vore lämpligt, att kostnaderna för tjänsteresor, som rådet funne erforderliga med hänsyn till rådets verksamhet, finge utgå från det under femte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till resekostnads- och traktamentsersättningar.

Under hänvisning till det anförda samt med beräkning av en marginal av förslagsvis 200 kronor för övriga med posten avsedda utgifter anholder försäkringsrådet, att posten i sin helhet för nästa budgetår beräknas till 12,200 kronor.

Till kostnad för uppvärmning, belysning och städning, tryckningskostnader samt kostnader för prenumeration å tidskrifter, för inköp av böcker, för anskaffning och underhåll av inventarier m. m. är i den extra staten för budgetåret 1925—1926 upptagen en anslagspost å förslagsvis 7,700 kronor. Försäkringsrådet har ansett denna post kunna för nästa budgetår upptagas till oförändrat belopp.

Vid bifall till det av försäkringsrådet framställda förslaget skulle det extra förslagsanslaget till upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet för budgetåret 1926—1927 beräknas till 32,200 kronor, fördelat på följande poster:

avlöningar och vikariatsersättningar åt icke-ordinarie befattningshavare, förslagsvis.....	kronor 12,300: —
ersättning åt sakkunniga, arvode åt suppleant för ledamot i försäkringsrådet, vilken representerar arbetsgivarna eller arbetarna, samt resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., förslagsvis	» 12,200: —
kostnad för uppvärmning, belysning och städning, tryckningskostnader samt kostnader för prenumeration å tidskrifter, för inköp av böcker, för anskaffning och underhåll av inventarier m. m. förslagsvis.....	» 7,700: —
	<hr/> Summa kronor 32,200: —

Försäkringsrådets förslag går ut på att de i den nuvarande extra staten upptagna anslagsposterna till avlöningar m. m. samt till ersättning åt sakkunniga m. m. skulle för nästkommande budgetår höjas från nuvarande belopp 8,800 kronor och 9,500 kronor till respektive 12,300 kronor och 12,200 kronor, varemot anslagsposten till kostnad för uppvärmning m. m. skulle beräknas till oförändrat belopp 7,700 kronor. Detta förslag, som uppgjorts under förutsättning att den nuvarande organisationen av olycksfallsförsäkringen skulle fortfarande gälla, synes mig i och för sig tillfyllest motiverat. Emellertid torde ett bifall till det framlagda förslaget rörande omorganisation av olycksfallsförsäkringen föranleda vissa ytterligare förhöjningar av det extra anslaget för upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet. Såsom i förberörda proposition nr 109 framhållits torde nämligen omorganisationen komma att medföra ökat arbete för försäkringsrådet och därav följande behov utav förstärkning av rådets arbetskrafter. Jag tillåter mig att härutinnan hänvisa till nyssnämnda proposition och ber här endast få erinra, att i förslaget förutsatts att rådet skulle erhålla två ledamöter med speciell sakkunskap på det försäkringstekniska området samt beredas möjlighet att i vidgad omfattning anlita sakkunniga särskilt inom det medicinska området.

Vad angår frågan om det ytterligare medelsbehov, som härav kan föranledas, är det givetvis förenat med svårigheter att för närvarande verkställa någon mera exakt beräkning i detta avseende. I förenämnda proposition har överslagsvis räknats med ett belopp av omkring 25,000 kronor för år. I fråga om de försäkringstekniskt sakkunniga ledamöterna av rådet, vilka på sätt i samma proposition framhållits torde bära förordnas av Kungl. Maj:t för viss tid, lärer för deras avlöande nu bära beräknas ett belopp av tillhoppa förslagsvis 12,000 kronor för år. Kungl. Maj:t torde i sinom tid bära bestämma ersättningen med hänsyn till arten och omfattningen av det arbete, som kan komma att åvila ifrågavarande ledamöter. För anlåtande i ökad omfattning av sakkunniga torde bära avses ett belopp av förslagsvis 13,000 kronor för år.

Då den föreslagna nya organisationen är avsedd att gälla från och med den 1 januari 1927, bära medel för de nu angivna ändamålen beträffande nästkommande budgetår beräknas endast för ett halvår. I enlighet härmed

Departements-
chefen.

bör under anslagsposten för avlöningar m. m. avses ett belopp av ytterligare 6,000 kronor, varigenom denna post skulle komma att uppgå till 18,300 kronor. Posten till ersättning åt sakkunniga m. m. skulle ökas med 6,500 kronor och alltså beräknas till 18,700 kronor.

I enlighet med vad jag nu anfört torde det extra förslagsanslaget för upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet för budgetåret 1926—1927 böra uppföras med (18,300+18,700+7,700) 44,700 kronor. Till sistnämnda belopp är anslaget för ifrågavarande ändamål preliminärt upptaget i riksstatsförslaget.

Hemställan.

Under åberopande av vad jag här ovan i skilda avseenden föreslagit får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att under femte huvudtiteln, avdelningen sociala verk och inrättningar,

dels nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till riks-försäkringsanstalten, nu 243,200 kronor, med 121,600 kronor till ..... kronor 121,600;

dels för upprätthållande av riks-försäkringsanstaltens verksamhet m. m., utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av kronor 655,500;

dels, med uteslutande av det ordinarie förslagsanslaget till kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete, under rubriken kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete m. m. uppföra ett ordinarie förslagsanslag av kronor 100,000;

dels till riks-försäkringsanstaltens dödsfallersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egna-hemslånefond för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av ..... kronor 5,000;

dels höja det ordinarie förslagsanslaget till statens bidrag till fiskares försäkring, nu 35,000 kronor, med 5,000 kronor till ..... kronor 40,000;

dels uppföra det ordinarie förslagsanslaget till försäkringsrådet med ..... kronor 83,600;

dels ock till upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av ..... kronor 44,700.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Åke Karlholm.